

DELPROV 1: ORD**Anvisningar**

Varje uppgift har överst ett ord understruket. Under det ordet står fem andra ord. Ett av orden **anger betydelsen** av det understrukna ordet eller **betyder ungefär samma sak** som det understrukna ordet.

Övningsexempel 1.arg

- A ilsken
- B farlig
- C ledsen
- D olydig
- E snuskig

Ilksen betyder ungefär samma sak som arg. Börja med att markera det rätta svaret i provhäftet. Därefter skriver du svaret på svarsblanketten. Om denna uppgift hade ingått i provet skulle du alltså ha skrivit så här på svarsblanketten

1	2	3
A		

Övningsexempel 2.ryssja

- A garnvinda
- B fiskeredskap
- C torkställning
- D säng
- E smideshård

En ryssja är ett fiskeredskap. Fiskeredskap är svarsförslag B. Om uppgiften hade ingått i provet skulle du ha skrivit B på svarsblanketten.

1	2	3
A	B	

Skriv alla svar på svarsblanketten.

Skriv tydligt.

Om du inte kan lösa en uppgift bör du ändå besvara uppgiften genom att försöka bedöma vilket svarsförslag som verkar bäst eller rimligast. Inget poängavdrag sker om du svarar fel.

På nästa sida börjar provet som innehåller 30 uppgifter

PROVTID: 15 minuter

VÄND INTE BLAD FÖRRÄN PROVLEDAREN SÄGER TILL!

1. eftergiven

- A foglig
- B försenad
- C retfull
- D tanklös
- E ouppmärksam

2. visavi

- A utmed
- B bortom
- C förutom
- D inför
- E gentemot

3. karotin

- A kokkärl
- B färgämne
- C ädelsten
- D konserveringsmedel
- E tryckform

4. uppsåt

- A framsteg
- B illdåd
- C kännedom
- D avsikt
- E förbättring

5. arrogant

- A sträng
- B kritisk
- C överlägsen
- D retlig
- E näsvis

6. hierarki

- A penningvälde
- B envälde
- C folkstyre
- D rangordning
- E befordran

7. refusera

- A förkasta
- B omskapa
- C utgiva
- D indraga
- E minska

8. kretong

- A matservis
- B sittmöbel
- C växtfärg
- D bomullstyg
- E hårprydnad

9. fluktuera

- A flyta
- B förvandla
- C växla
- D signalera
- E utjämna

10. stringens

- A följdriktighet
- B ståndaktighet
- C trovärdighet
- D avhållsamhet
- E anspråksfullhet

11. tilltagsen

- A bråkig
- B djärv
- C flitig
- D egensinnig
- E hämndlysten

12. bäring

- A vikt
- B rymlighet
- C hastighet
- D längd
- E riktning

13. nominera

- A tillkännage
- B föreslå
- C nybilda
- D anteckna
- E bevisa

14. essentiell

- A uppskattad
- B väsentlig
- C banbrytande
- D överraskande
- E smakfull

15. petition

- A begäran
- B godkännande
- C avslag
- D utmätning
- E översyn

16. förläna

- A låna
- B beskatta
- C avbilda
- D skänka
- E överge

17. schablon

- A motdrag
- B timplan
- C anslag
- D utdrag
- E mall

18. oförtruten

- A tystlåten
- B ohövlig
- C trägen
- D förargad
- E utmattad

19. fördra

- A besinna
- B avhjälpa
- C uppskjuta
- D instämma
- E uthärda

20. rekvisita

- A föreskrift
- B skadestånd
- C huvudinnehåll
- D försändelse
- E tillbehör

21. paradoxal

- A förmodad
- B fördelaktig
- C likartad
- D motsägelsefull
- E övertygande

22. nisch

- A spricka
- B fördjupning
- C lagerhylla
- D myntsort
- E gardinstång

23. dedicera

- A förgöra
- B avgöra
- C tillägna
- D härleda
- E avböja

24. otidig

- A oerfaren
- B tidlös
- C framtida
- D oförskämd
- E föråldrad

25. matrikel

- A mönster
- B levnadsregel
- C namnförteckning
- D handbok
- E bokkatalog

26. oavlätlig

- A missnöjd
- B frimodig
- C pålitlig
- D misslyckad
- E fortlöpande

27. raljera

- A fantisera
- B härma
- C skämta
- D smita
- E fäktas

28. stävja

- A skydda
- B hindra
- C beskylla
- D utföra
- E avstå

29. frenesi

- A ursinne
- B förbittring
- C upprymdhet
- D noggrannhet
- E förslagenhet

30. genmäla

- A svara
- B ersätta
- C motbevisa
- D angiva
- E motarbeta

PROVET ÄR SLUT. OM DU HAR TID ÖVER, GÅ TILLBAKA OCH
KONTROLLERA DINA SVAR.

SKOLOVERSTYRELSEN

DELPROV 2: NOG**Anvisningar**

Varje uppgift inleds med att **en fråga ställs**. Därefter följer två påståenden, (1) och (2), som innehåller olika slags information. Uppgiften är att avgöra hur mycket information som behövs för att besvara frågan. Uppgifterna besvaras genom att du anger vilket eller vilka av påståendena du behöver använda. Undersök noggrant de olika svarsförslagen innan du besvarar uppgiften.

Vi börjar med ett övningsexempel:

Hur många 10 mm tjocka brödsivor får man från limpan?

- (1) Med en skärmaskin inställd på 15 mm tjocklek skulle man få 22 lika tjocka skivor.
(2) Limpan är 33 cm lång.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
B i (2) men ej i (1)
C i (1) tillsammans med (2)
D i (1) och (2) var för sig
E ej genom de båda påståendena

Svarsförslagens innebörd

- A i (1) men ej i (2) = Den information som ges i (1) är tillräcklig. Enbart informationen i (2) räcker inte till.
B i (2) men ej i (1) = Den information som ges i (2) är tillräcklig. Enbart informationen i (1) räcker inte till.
C i (1) tillsammans med (2) = För att få tillräcklig information måste man använda både påstående (1) och (2). Enbart (1) eller enbart (2) ger ej tillräcklig information.
D i (1) och (2) var för sig = Antingen (1) eller (2) kan användas, eftersom båda var för sig innehåller tillräckligt mycket information.
E ej genom de båda påståendena = Inte ens genom att utnyttja både (1) och (2) kan man få tillräcklig information.

Informationen i (1) räcker för att besvara frågan. Informationen i (2) är också tillräcklig. Svarsförslag D är alltså rätt. Om uppgiften hade ingått i provet skulle du ha skrivit så här på svarsblanketten.

1	2	3
D		

Skriv alla svar på svarsblanketten. Skriv tydligt.

Om du inte kan lösa en uppgift bör du ändå besvara uppgiften genom att försöka bedöma vilket svarsförslag som verkar bäst eller rimligast. Inget poängavdrag sker om du svarar fel.

På nästa sida börjar provet som innehåller **20 uppgifter**.

PROVTID: 40 minuter.

VÄND INTE BLAD FÖRRÄN PROVLEDAREN SÄGER TILL!

1. Hur lång är järnvägssträckan mellan orterna A och B?

- (1) Det tar 1 timme och 15 minuter, att färdas mellan A och B om tågets medelhastighet är 90 km/tim.
- (2) Om man åker första hälften av sträckan AB med medelhastigheten 90 km/tim och andra hälften med medelhastigheten 60 km/tim skulle medelhastigheten för hela sträckan bli 72 km/tim.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

2. Ett skärgårdshemman består av en ö och två holmar. Hur stor är hemmanets areal?

- (1) Den ena holmen är 0,3 hektar större än den andra.
- (2) Ön är 8 gånger så stor som holmarna tillsammans.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

3. Hur många lika stora köttbullar får man av smeten?

- (1) När 36 köttbullar är rullade återstår en fjärdedel av smeten.
- (2) Av en fjärdedel av smeten blir det 12 köttbullar.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

4. Hur stor var den totala arbetsstyrkan i Danmark i juli 1977?

- (1) Under juli 1977 ökade arbetslösheten med 6 300 personer, vilket var 0,3 procent av totala arbetsstyrkan.
 (2) I juli 1977 var 147 000 personer arbetslösa vilket motsvarade 7 procent av totala arbetsstyrkan.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

5. En sorts korv säljs antingen i helvikt eller skivad. Alla korvar av den sorten väger lika mycket. Om man köper korven skivad görs ett pristillägg på 20 %. Vad är kilopriset för korven i helvikt?

- (1) En korv kostar, om den köps hel, 24 kronor.
 (2) Om man köper en korv hel, och en korv skivad, blir priset för båda tillsammans 52:80 kronor.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

6. Ett metallstycke är en legering av silver och koppar. Hur många gram silver innehåller metallstycket?

- (1) Metallstycket väger 120 g och består av koppar till en tredjedel av vikten.
 (2) Silvret i metallstycket väger dubbelt så mycket som kopparn.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

7. Inom ett större jaktvårdsområde fälldes 36 älgar under en säsong. Hur stor kan avskjutningen i procent maximalt anses vara?

- (1) Räkning omedelbart före jaktsäsongen visade att det fanns mellan 68 och 75 älgar inom området.
 (2) Räkning omedelbart efter jaktsäsongen visade att det fanns mellan 32 och 39 älgar i området.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

8. Hur många lägenheter finns i hyresfastigheten?

- (1) Lägenheter finns i tre plan. Två plan är lika, med två trerums- och en enrumslägenhet.
 (2) Ett plan innehåller två trerummare och en enrummare. Ett annat plan består av två tvårums-lägenheter.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

9. Hur mycket kostade en viss vara 1965?

- (1) Priset på varan följde konsumentprisindex som 1965 var 190 och 1970 var 236.
 (2) 1970 kostade varan 3,20 kr/liter vilket är en fördubbling av priset från 1951.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

10. Hur många syskon fanns i familjen?

- (1) Det näst yngsta barnet hade 5 äldre syskon.
- (2) Varje pojke hade 2 bröder och varje flicka hade 3 systrar.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

11. Ett lån löpte med samma räntesats under hela året. Hur stor var årsräntan i procent av lånebeloppet?

- (1) Lånet tecknades fr o m 1 januari och skulle amorteras halvårsvis med fast belopp. Under första halvåret blev räntan 500 kronor.
- (2) Vid första amorteringen efter första halvåret betalades inklusive ränta 1 000 kronor. Lånet löpte på tio år och amorterades två gånger per år.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

12. Hur många folkpensionärer bodde i kommunen?

- (1) 21 % av kommunens innevånare var folkpensionärer. Av dessa var 1 450 män.
- (2) Av kommunens manliga folkpensionärer hade 860 en maka som också var folkpensionär.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

13. Två bilar kör på en raksträcka åt samma håll med konstant hastighet. Hur stor är vardera bilens hastighet?

- (1) Avståndet mellan bilarna minskar med 5 m per sekund.
 (2) Den snabbare bilens hastighet är 1,25 ggr den långsammarens hastighet.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

14. Hur många personer ingick i familjen, vars storlek förblev oförändrad?

- (1) Under ett år ökade genomsnittsåldern i familjen med 1 år.
 (2) Under ett år ökade familjemedlemmarnas sammanlagda ålder med 7 år.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

15. En del av patienterna på ett sjukhus får åka hem över jul. Hur många procent av patienterna finns kvar på sjukhuset?

- (1) 4 av 5 får åka hem.
 (2) Av patienterna var hälften kvinnor. 90 % av kvinnorna fick åka, men endast 70 % av männen.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

16. Hur stort är hästhandlarens rörelsekapital?

- (1) Om han köper för 18 000 kronor och säljer för 23 000 kronor ökar han sitt rörelsekapital med 5 000 kronor.
 (2) Om han köper för 7 500 kronor utan att sälja något har han kvar 75 % av sitt rörelsekapital.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

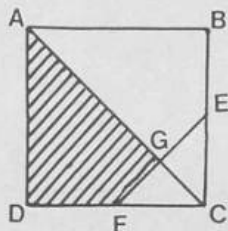
17. Vattentemperaturen vid en badplats var konstant ett dygn. Vilken var vattentemperaturen?

- (1) Vattnet höll samma temperatur som medelvärdet av luftens högsta och lägsta notering under dygnet.
 (2) Skillnaden mellan högsta och lägsta lufttemperatur under dygnet var 10°C .

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

18. ABCD är en kvadrat. E och F är mittpunkter på respektive sida. Hur stor är den streckade ytan?



- (1) Kvadratens omkrets är 64 cm.
 (2) AG är 3 ggr så lång som GC.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

19. Vilket är talet?

- (1) Ett tal är så beskaffat att siffrorna i talet kommer igen, fast i annan ordning när talet multipliceras med 2, 3, 4, 5 eller 6.
- (2) Om talet multipliceras med 7, erhålls ett tal som består av 6 nior.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

20. Några personer firade jul tillsammans och gav varandra julklappar. Hur många julklappar delades ut?

- (1) Varje person gav en julklapp till var och en av de övriga personerna.
- (2) Var och en av personerna fick sex julklappar.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena



PROVET ÄR SLUT. OM DU HAR TID ÖVER, GÅ TILLBAKA OCH KONTROLLERA DINA SVAR.

DELPROV 3: LÄS**Anvisningar**

Detta prov omfattar 5 olika texter från skilda ämnesområden. Texterna är skrivna av olika författare och är ibland bearbetade för att passa i ett prov. Till varje text hör ett antal påståenden eller slutsatser som gäller texten.

Gå igenom texterna med tillhörande påståenden och försök avgöra vilka av påståendena som är "riktiga" respektive "felaktiga". Ett påstående som till innehållet överensstämmer med texten betecknas som "riktigt". Ett påstående som inte överensstämmer med texten eller vars innehåll inte framgår av texten betecknas som "felaktigt".

OBSERVERA ATT ALLA UPPGIFTER SKALL BESVARAS UTIFRÅN TEXTEN

Övningsexempel

Softboll spelar på en kvadratisk plan. I fyrkantens hörn är s k bon placerade. Ett av dessa kallas "hembo" och de övriga kallas i tur och ordning bo nr ett, två och tre. Den som slår bollen står i hemboet och skall slå ut bollen i riktning mellan 1:a och 3:e boet.

Text

Enligt texten måste bollen slås ut inom en sektor med 90-graders vinkel.

Övningsuppgift

- A RIKTIGT
- B FELAKTIGT

Påståendet överensstämmer med texten. Om uppgiften hade ingått i provet skulle du ha skrivit A på svarsblanketten.

Skriv alla svar på svarsblanketten.

Skriv tydligt.

Om du inte kan lösa en uppgift bör du ändå besvara uppgiften genom att försöka bedöma vilket svarsförslag som verkar bäst eller rimligast. Inget poängavdrag sker om du svarar fel.

På nästa sida börjar provet som innehåller 5 texter och 30 uppgifter

PROVTID: 50 minuter

VÄND INTE BLAD FÖRRÄN PROVLEDAREN SÄGER TILL!

"Det evigt kvinnliga"

Så här skrev man i Dagens Nyheter 1966:

Bristerna i den kollektiva barntillsynen, äktenskapsbeskattningens spärrar, familjerollernas tradition och de kvardröjande könsfördomarnas livskraft har inte hindrat de gifta kvinnorna från att fortsätta att forcera sin vandring ut i förvärvslivet. Under tioårsperioden 1950-1960 steg deras antal med 195 000, motsvarande drygt 80 % och mellan år 1960-1965 har ytterligare 156 000 gifta kvinnor gått ut i fast förvärvsarbete, med minst halv normal arbetstid, och därmed så gott som ensamma svarat för arbetskraftens totala tillväxt sedan 1960.

Bakom denna förvånansvärt snabba utveckling ligger ett svårbemästrat samspel mellan ekonomiska och sociologiska förändringsfenomen: urbaniseringen, bristen på arbetskraft, serviceyrkenas expansion, en friare syn inom familjen och andra grupper på kvinnans rätt till inkomst och karriär, arbetsmarknadsstyrelsens kampanjer och kursverksamhet, förlängd och förbättrad utbildning, och - fastän långsamt - begynnande smygliberalisering av arbetsgivarnas konventionella attityder till kvinnlig arbetskraft.

Men emancipationen har inte drivits lika långt och lika radikalt i verkligheten som i arbetsstatistiken. Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökningar redovisar en omfattande undersysselsättning och arbetslöshet bland de faktiskt förvärvsbenägna gifta kvinnorna. Det totala utbudet av gift kvinnlig arbetskraft överstiger antalet fast förvärvsarbetande med bortåt en kvarts miljon.

På vissa områden, främst inom industrin, kan kvinnornas eftersläpning i löner och karriär tillskrivas och skyllas på otillräcklig utbildning. Ett stort antal kvinnor i medelåldrarna har rekryterats direkt från hemmets hushåll, kanske via koncentrerade snabbkurser, och om företagen inte vill eller inte kan kosta på dem en ordentlig grundläggande yrkesutbildning, har de små möjligheter att konkurrera med den manliga skolade arbetskraften.

Emancipationen i yrkeslivet är långsam, snedvriden och enkelriktad. Den tveksamma och ojämna kvinnliga inbrytningen i "manliga" yrken har ingen motsvarighet i manlig nyrekrytering till de traditionella kvinnoyrkena inom servicebranscher och framför allt vårdområdena.

Varken arbetsmarknadspolitiska eller utbildningspolitiska ansträngningar har hittills fått någon radikal effekt på de gamla invanda yrkesmönstren, med undantag för den akademiska sektorn: och det är svårt att hysa några förhoppningar om en snabbare förändring de närmaste åren.

Dagens Nyheter 4 juli 1966.

Uppgifter till texten "Det evigt kvinnliga"

1. Det är i större utsträckning tillkomsten av nya jobb än möjligheten till konkurrens med männen om platserna som berett kvinnorna utrymme på arbetsmarknaden.
A RIKTIGT
B FELAKTIGT
2. Det antal kvinnor som under åren 1960-1965 fick arbete med minst halvtid var mindre än antalet kvinnor som önskade förvärvsarbete men inte kunde få någon anställning.
A RIKTIGT
B FELAKTIGT
3. Uppgifterna i artikeln som anger antalet kvinnor i förvärvsarbete avser gruppen deltidsanställda gifta kvinnor med fast arbete.
A RIKTIGT
B FELAKTIGT
4. Kvinnornas ställning på arbetsmarknaden har bl a varit beroende av faktorer som de själva inte kunnat påverka.
A RIKTIGT
B FELAKTIGT
5. Trots att kvinnorna svarade för så gott som hela tillväxten av arbetskraften under åren 1960-1965 så anser artikelförfattaren att ökningen av antalet kvinnor i förvärvsarbete har varit långsam.
A RIKTIGT
B FELAKTIGT
6. Kvinnornas yrkesval är i större utsträckning än männens styrt av den traditionella uppdelningen i manligt och kvinnligt.
A RIKTIGT
B FELAKTIGT

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

Samisk språkvård

För samiska skriftspråkets del är t ex inte någon gemensam ortografi¹⁾ godkänd i alla de nordiska länderna. Sverige och Norge har visserligen en gemensam och officiellt godtagen ortografi, men Finland har en egen. Olikheterna i skrivsätt har inte sin grund i några större språkliga differenser. Religiös litteratur i vissa områden har sin ortografi medan nyhetsförmedlande tidningar i samma trakt skriver på ett annat sätt. Det finns orter där samer tar del av texter med tre olika skrivsätt. Gränstrakterna mellan Norge och Finland vid Tana älv är ett sådant område.

Då språkmannen försöker att få ordning i mångfalden, blir han tvungen att förkasta tidigare brukade system för att åstadkomma enhet och konsekvens, och hans arbete blir med nödvändighet så omfattande att de närmast kan betraktas som ett slags språkplanering. Han inte bara värnar och förfinar utan dirigerar språket och språkbruket. Ansvar för det arbetet har med tiden alltmer överförts på samerna själva. Två samnordiska organ, Nordiska sameinstitutet med säte i Kautokeino och en icke lokaliserad samisk språknämnd, handhar nu dessa språkreglerande uppgifter.

När det gäller ordförrådet har samiskan sina kända specialområden. Vilket språk kan mäta sig med samiskan i fråga om uttryck och ord för företeelser och skeenden i naturen, beteckningar på renen och andra djur efter skiftande utseende, ålder m m? Sysslor förknippade med renskötsel, fiske och vildmarksliv hör naturligtvis till det område, där språket utvecklat ett rikt ordförråd. Livets alla skiftande behov av uttryck för känslor, iakttagelser och annat saknas inte heller. Men när det gäller det moderna ordförrådet, är språket fattigare - eller vi bör hellre säga - mindre utvecklat. Felet ligger inte i språket som sådant. Tvärtom är det så, att formriikedomen och det utvecklade avledningssystemet ger rika möjligheter till bildande av nya ord. Lånord från svenska, norska eller finska är inte heller svåra att inlemma i språket, efter det att de förändrats i enlighet med grammatikens regler. Anledningen till kulturordsproblemet är alltså inte att språket "av naturen" skulle vara mindre ägnat att brukas i vår moderna tid. Lån och nybildningar sker i alla språk. Svårigheterna beror däremot på att samiskan inte i tillräcklig grad kunnat brukas i skrift. Den naturliga utveckling som sker när det skrivna och talade ordet konfronteras med varandra för så småningom fram till ett gemensamt skriftspråk. Detta har inte kunnat ske bland samerna, som bor spridda över ett vidsträckt område som dessutom är uppdelat på fyra olika länder (för centralsamiskans del i tre länder).

De senaste årens arbete med att bota bristerna i det moderna ordförrådet har medfört, att språket bland språkbärarna själva fått allt högre status. Det blir uppenbart för allt fler, att det är de ogynnsamma förhållandena i gångna dagar, som hämmat utvecklingen. När man efter hand förstår möjligheterna till en framtid för språket, då ökar även aktiviteten bland samerna. Det har visat sig i en snabbt tilltagande iver att studera samiska och att författa på det samiska modersmålet.

1) stavning, skrivsätt, stavningssystem

Språkvård 2, 1974.

Uppgifter till texten "Den samiska språkvården"

7. Arbetet med att skapa ett gemensamt skriftspråk kan komma att innebära en språklig nydaning.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
8. Den komplicerade stavningen i samiskan har motverkat dess utveckling som skriftspråk.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
9. Skillnaden mellan skrivsätten för samiskan i Sverige respektive Finland beror på att de svenska och finska språken tillhör olika språkstammar.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
10. Samiskans ordförråd behöver kompletteras med moderna termer, om språket även i fortsättningen skall vara ett levande språk.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
11. För varje trakt där samer levat under en längre tid finns ett eget samiskt skriftspråk.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
12. Författaren uttrycker en viss pessimism inför möjligheterna att kunna utforma ett gemensamt samiskt skriftspråk.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

Den förlösande faktorn

Vi är nu långt ifrån den tid då man trodde att tillkomsten av ett barn berodde på fåglars medverkan eller gudars ingripande. Vi känner flera länkar i den långa kedja av processer som alla måste fortgå normalt från långt före befruktningen till förlossningens sista skede. Dessa många processer i en serie organ, från hjärna ner till livmoderhals och slida respektive sädesblåsor och urinrör, måste inte bara försiggå, de måste också följa varandra tidsmässigt på ett alldeles bestämt sätt.

Hur sker då denna "timing", hur regleras fortplantningens många exakt inställda klockor? En särskilt intressant fråga är: Vad är det som sätter igång förlossningen efter en alldeles bestämd graviditetslängd? Råttan föder efter en graviditet på 21 dagar, kaninen efter 32, fåret efter 148, människan efter 9 månader - en bagatell mot elefantens 2 år. Hur vet moderorganismen när tiden är mogen att utstöta ett fullgånget foster? Svaret vet vi inte. Vi vet inte ens om frågan är rätt ställd - kanske den borde vara: hur vet fostret när det är moget att födas, och hur signalerar det detta till modern?

Hippokrates ansåg att fostret, när det vill födas, aktivt "sparkar" sig ut ur livmodern. Den moderna vetenskapen har förmodat och sökt leda i bevis att det är modern som bestämmer när förlossningen skall ske. Man har ingående undersökt om minskningen av vissa av moderns hormoner eller ökningen av andra kan förklara starten av både normal förlossning i fullgången tid och för tidig förlossning respektive missfall. Undersökningarna har inte bekräftat detta. Det är emellertid uppenbart att vissa hormoner, producerade av kvinnan och/eller moderkakan kan stimulera eller hämma livmodermuskulaturens kontraktioner. Det finns undersökningar som har visat att det ena hormonet för sin effekt på livmodermuskulaturen är beroende av andra hormoner på ett komplicerat och svårtolkat sätt. Sambandet mellan hormoner, nerver och livmodermuskulatur är en viktig del av fortplantningsfysiologin.

Det är synnerligen intressant att de senaste årens forskningar antytt att Hippokrates inte hade helt fel - fostret kan bevisligen spela en viss roll för förlossningens start. Hos både människa, nötkreatur och får förekommer det att fostren saknar binjurebark och därför inte kan producera vissa hormoner. I alla dessa fall föder mödrarna inte i normal tid; de går som vi säger "över tiden". Hos får har man visat att om man injicerar det saknade hormonet direkt in i fostret, föder modern på normal tid eller rent av för tidigt. I dessa situationer är det alltså fostret som ger signal till sin egen födelse. Vi vet också att bakom utlösningen av fostrets binjurebarkhormoner ligger stimulerande impulser från dess hypofys. Men vad som i sin tur styr hypofysen, det vet vi inte.

Lars Philip Bengtsson, Några problem inom fortplantningsfysiologi. Lundaforskare föreläser 3, Gleerups 1971.

Uppgifter till texten "Den förlösande faktorn"

13. Fortplantningsprocessen omfattar mer än graviditeten.

- A RIKTIGT
B FELAKTIGT

14. För såväl människa som får och nötkreatur gäller att bildandet av binjurebark sker under fosterutvecklingens slutskede.

- A RIKTIGT
B FELAKTIGT

15. Inom modern forskning har man fått ompröva antagandena om hur moderns hormoner påverkar starten för förlossningen.

- A RIKTIGT
B FELAKTIGT

16. Enligt texten betyder *timing* igångsättning av fortplantningsprocessen.

- A RIKTIGT
B FELAKTIGT

17. Man har lyckats att på konstgjord väg vända en störd graviditetsutveckling till ett normalt förlopp.

- A RIKTIGT
B FELAKTIGT

18. Senare års forskning om fortplantningen har huvudsakligen varit inriktad på att ta reda på vad som bestämmer när de olika processerna i fosterutvecklingen sätter igång respektive avslutas.

- A RIKTIGT
B FELAKTIGT

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

Socialarbetare kontra politiker

Sven Svensson¹⁾ kritiserar i sitt inlägg framför allt mitt försök till distinktion mellan politikerrollen och tjänstemannarollen vid socialt arbete, eller snarare mitt krav på att en sådan distinktion tar form.

TCO:s sociala yrkesråd arbetar i sitt programarbete med bl a den aktuella problematiken, som också av rådet upplevs som ytterligt svår.

Vi lever i en representativ demokrati. Valda ombud, politiker, företrädare i denna väljarnas värderingar och har att omsätta dem i prioriteringar när det gäller samhällets insatser, t ex när det gäller att bestämma vilka grupper som ska anses vara underprivilegierade. Den representativa demokratin har som bekant sina begränsningar, vilket har diskuterats och kritiserats. Men få av oss vill ersätta den med ett annat system. Däremot finns det starka skäl att fördjupa, vitalisera och effektivisera den representativa demokratin. Det är vår skyldighet som medborgare att medverka till att förbättra den representativa demokratin.

Utifrån sina politiska värderingar - vilka också jag delar - åberopar Sven Svensson undersökningar, som visar på samband mellan grundläggande sociala villkor och framgång och självförverkligande, och menar därför att vi bör ändra samhället på vitala punkter.

Den grundläggande skillnaden mellan Sven Svensson och mig ligger i att jag, med bibehållen respekt för den representativa demokratin, betraktar socialarbetaren som ett biträde till de representativt valda politikerna. Det är de valda politikerna, som avgör vilka grupper som ska anses vara underprivilegierade. De valda politikerna avgör också var resurserna ska sättas in. En arkitekt får i sin tjänstemannaroll finna sig i att projektera en kompakt höghusbebyggelse, trots att han kanske har goda skäl att anta att den blir en grogrund för sociala problem. Detta innebär inte att vi skall vara passiva och opolitiska, men som individer och tjänstemän har vi socialarbetare inte - och bör inte få någon politisk särställning i samhället. Det är de många människornas möjligheter att ställa krav som främst bör förstärkas, inte socialarbetarnas.

1) fingerat namn

Uppgifter till texten "Socialarbetare kontra politiker"

19. De flesta människor anser att det representativa systemet inte fungerar tillfredsställande.

A RIKTIGT
B FELAKTIGT

20. Textförfattaren menar att om samhällets resurser missbrukas är det mera politikernas fel än tjänstemännens.

A RIKTIGT
B FELAKTIGT

21. Frågan om vad som bör skilja mellan politikernas och tjänstemännens uppgifter i samhällsarbetet bevakas från fackligt håll.

A RIKTIGT
B FELAKTIGT

22. Enligt textförfattaren bör socialarbetaren i allt väsentligt vara underställd våra valda ombud.

A RIKTIGT
B FELAKTIGT

23. I texten ges exempel på hur en tjänsteman kunnat förhindra sociala problem genom att inte fullfölja ett politiskt beslut.

A RIKTIGT
B FELAKTIGT

24. Enligt Sven Svensson är det politikerna ensamma som bör avgöra vilka som skall få stöd av samhället.

A RIKTIGT
B FELAKTIGT

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

Nedskräpning och naturvård

Efter ändringar i naturvårdslagen 1971 är all nedskräpning utomhus förbjuden. Det innebär att kraven på den enskildes uppträdande klart ökats i förhållande till vad som gällt från naturvårdslagens tillkomst 1965. Nedskräpningsförbudet var tidigare begränsat till naturen. Numera gäller det såväl naturen som område med bebyggelse (tätort). Inte ens den egna tomten får vara skräpig om allmänheten har insyn där. Skälet till skärpningen är att man funnit att den nuvarande nedskräpningen till väsentlig del uppkommer genom ett antal var för sig relativt oskyldiga nedskräpningar. Den som skräpar ned i naturen eller inom bebyggda områden kan ådraga sig böter eller fängelsestraff i högst sex månader. Förseelsen skall för att medföra straff vara begången uppsåtligen (avsiktligen) eller av oaktsamhet. Nedskräpningen skall dessutom ha ägt rum på plats dit allmänheten har tillträde eller insyn. Är förseelsen ringa, döms inte till straff. Vad som på ett ställe kan anses vara en bagatellartad och alltså icke straffbar nedskräpning kan på ett annat och mer känsligt område vara straffbart. Vad som är ringa nedskräpning får alltså avgöras från fall till fall. Endast mycket grova överträdelser mot nedskräpningsförbudet kan medföra fängelsestraff.

Hälsovårdsnämnden kan ålägga den som skräpat ned (eller bär ansvaret för nedskräpningen) att städa platsen. Nämnden kan använda sig av viteshot. Hjälper inte vite låter nämnden städa upp på den skyldiges bekostnad. Den skärpta lagstiftningen skulle vara verkningslös om inte allmänheten bereddes bättre möjligheter att bli av med sitt skräp. Renhållningsansvaret för kommun och vägverk har därför ökats, vilket rimligen bör förbättra servicen i synnerhet utanför tätorterna.

I naturen har kommunen i andra hand städningsskyldighet. I kommunens renhållningsansvar ingår även fordonsvrak och annat som kan betraktas som avfall. Kommunen är också skyldig att ordna regelbunden sophämtning från samtliga hushåll. Även annat avfall kan hämtas såsom kasserade möbler, cyklar, överblivna läkemedel, oljerester, latrin m m. Även från glesbygdsbebyggelse och fritidshusområden skall sophämtning ske. Länsstyrelsen kan dock befria kommunen från detta, antingen det gäller gårdar som ligger särskilt avsides eller saknar väg eller gårdar där avfallet kan tas om hand på betryggande sätt. All sophämtning sker mot ersättning och avgiften bestäms av kommunen.

Renhållningen längs allmänna vägar sköts av vägverket som t ex har skyldighet att inrätta anordningar för att förebygga nedskräpning. Renhållningsansvaret gäller vägområdet samt området inom 25 meter från vägens rast- och parkeringsplatser under förutsättning att det är mark som allmänheten får vistas på. Kommunen svarar för renhållning av enskilda och allmänna vägar inom områden med stads- eller byggnadsplan utom motorvägar eller motortrafikleder.

Uppgifter till texten "Nedskräpning och naturvård"

25. Det är vägverket som svarar för renhållningen längs allmänna och enskilda vägar.
- A RIKTIGT
B FELAKTIGT
26. En kommun kan inte själv bestämma på vilket sätt renhållningen inom kommunen skall skötas.
- A RIKTIGT
B FELAKTIGT
27. I de fall där man inte vet vem som skräpat ned i t ex ett skogsparti är det markägaren som har städningsskyldighet.
- A RIKTIGT
B FELAKTIGT
28. Även länsstyrelsen är engagerad i frågor som rör sophämtningen.
- A RIKTIGT
B FELAKTIGT
29. Nedskräpningsförbudet enligt naturvårdslagen är begränsat till naturen och mark inom tätbebyggelse avsedd för allmänheten.
- A RIKTIGT
B FELAKTIGT
30. En nedskräpning bedöms inte alltid som straffbar även om den är omfattande och mycket störande.
- A RIKTIGT
B FELAKTIGT

PROVET ÄR SLUT. OM DU HAR TID ÖVER, GÅ TILLBAKA OCH KONTROLLERA DINA SVAR.

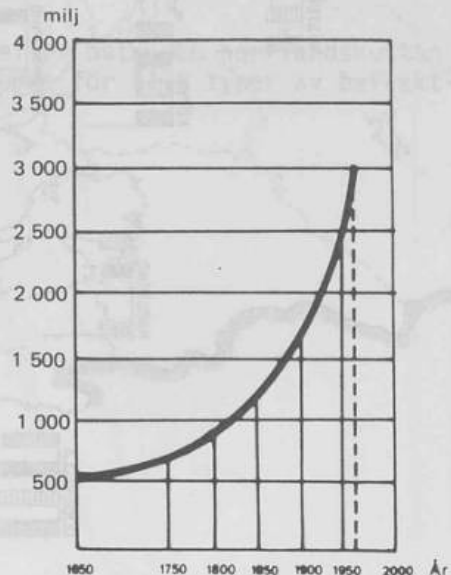
DELPÖV 4: DTK**Högskoleprov****Anvisningar**

Detta prov är uppbyggt kring ett antal diagram, tabeller och kartor. Till dessa finns uppgifter. Varje uppgift består av en fråga som du skall besvara genom att läsa och tolka diagram, tabeller eller kartor. Under varje fråga finns fem svarsalternativ, varav ett är det riktiga.

Övningsexempel

Hur mycket ökade världens befolkning från år 1800 till år 1900?

- A Ca 90 miljoner
- B Ca 140 miljoner
- C Ca 900 miljoner
- D Ca 1400 miljoner
- E Ca 1700 miljoner



Figur 1. Världens befolkning 1650-1965

I figur 1 kan man avläsa att folkmängden år 1800 var ungefär 800 miljoner. År 1900 var folkmängden ungefär 1700 miljoner. Ökningen är ca 900 miljoner. Svartsförslag C är därför det riktiga. Om uppgiften hade ingått i provet skulle du ha skrivit C på svarsblanketten.

Skriv alla svar på svarsblanketten.

Skriv tydligt.

Om du inte kan lösa en uppgift bör du ändå besvara uppgiften genom att försöka bedöma vilket svarsförslag som verkar bäst eller rimligast. Inget poängavdrag sker om du svarar fel.

På nästa sida börjar provet som innehåller 20 uppgifter

PROVTID: 45 minuter

VÄND INTE BLAD FÖRRÄN PROVLEDAREN SÄGER TILL!

VATTENDJUP FÖR OLIKA KAJANLÄGGNINGAR VID VISSA STÖRRE HAMNAR ÅR 1971

TECKENFÖRKLARING

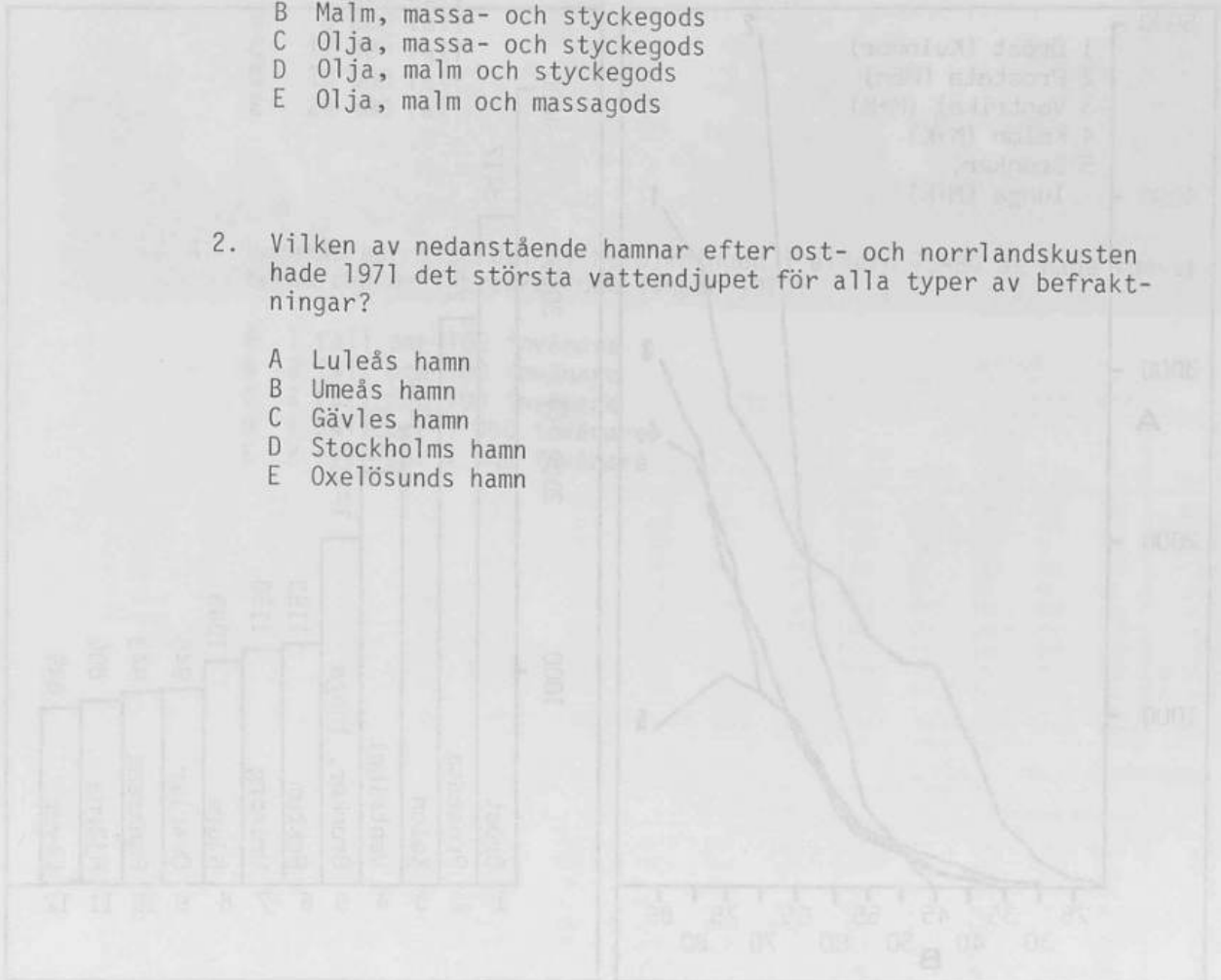


1. Vilken kombination av kajanläggningar var 1971 vanligast i de hamnstäder som kartan visar?

- A Olja och malm
B Malm, massa- och styckegods
C Olja, massa- och styckegods
D Olja, malm och styckegods
E Olja, malm och massagods

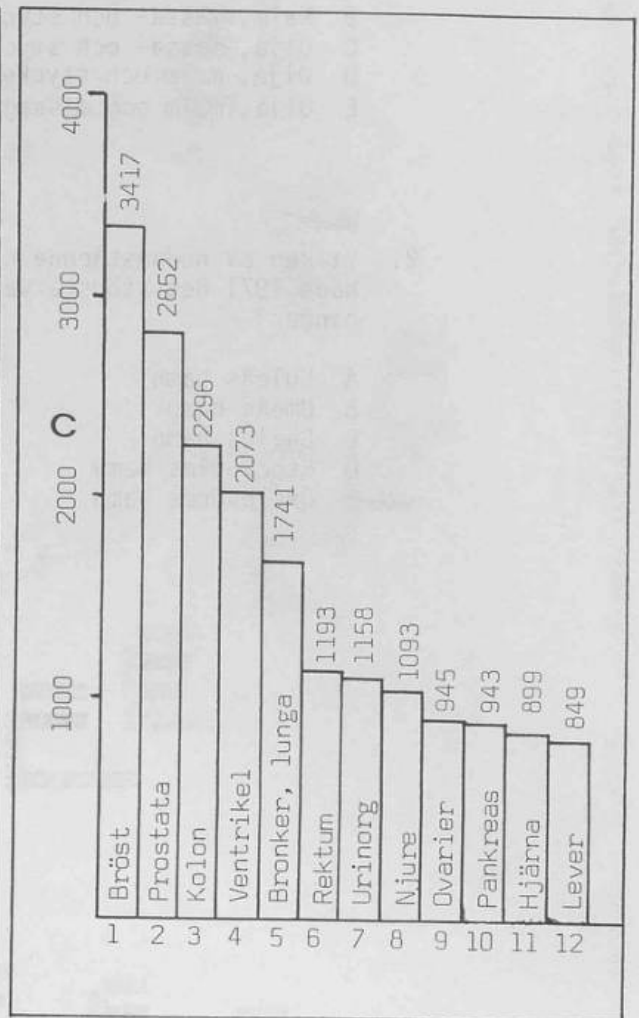
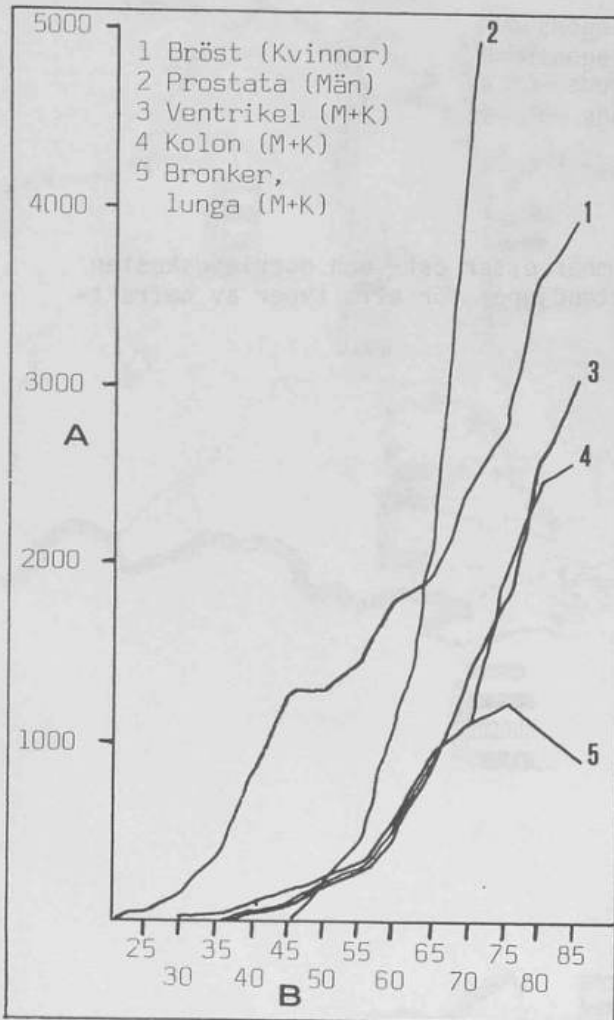
2. Vilken av nedanstående hamnar efter ost- och norrlandskusten hade 1971 det största vattendjupet för alla typer av befraktningar?

- A Luleås hamn
B Umeås hamn
C Gävles hamn
D Stockholms hamn
E Oxelösunds hamn



FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

FÖREKOMSTEN AV DE VANLIGASTE CANCERFORMERNA 1970



De fem vanligaste cancerformerna.

A fall per 1 milj invånare

B ålder

De 12 vanligaste cancerformerna (inkluderar alla former av hjärntumörer).

C antal nydiagnostiserade fall 1970.

(Källa: Läkartidningen, 74 (5), 1977, s 307.)

3. Ungefär hur många nya cancerfall totalt kunde konstateras i Sverige år 1970 för de fem vanligaste cancerformerna?

- A 1 000 fall
B 6 800 fall
C 12 400 fall
D 19 000 fall
E 24 400 fall

4. Ungefär hur stor del av befolkningen i åldern 75-80 år hade konstaterad cancer i bronker och lungor 1970?

- A 1 fall per 100 invånare
B 2 fall per 100 invånare
C 3 fall per 100 invånare
D 1 fall per 1 000 invånare
E 2 fall per 1 000 invånare

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ANTALET FÄLLDA ÄLGAR I SVERIGE 1976



Äldre jaktordning

Län	Allmän jakttid					Särskild jakttid					Totalt				
	Tjur	Ko	S:a vuxna djur	Kalvar	S:a s:um	Tjur	Ko	S:a vuxna djur	Kalvar	S:a s:um	Tjur	Ko	S:a vuxna djur	Kalvar	S:a s:um
AB	180	124	304	111	415	201	96	297	190	487	381	220	601	301	902
C	356	241	597	164	761	497	235	732	406	1 138	853	476	1 329	570	1 899
D	235	164	399	181	580	501	262	763	585	1 348	736	426	1 162	766	1 928
L	171	124	295	88	383	106	46	152	97	249	277	170	447	185	632
M	30	33	63	19	82	15	6	21	10	31	45	39	84	29	113
W	972	499	1 471	359	1 630	1 294	497	1 791	1 078	2 869	2 266	996	3 262	1 437	4 699
Y	642	514	1 156	243	1 399	900	316	1 216	498	1 714	1 542	839	2 372	741	3 113
Z	585	188	773	149	922	1 803	621	2 424	1 308	3 732	2 388	809	3 197	1 457	4 654
AC 1)	228	157	385	61	446	141	34	175	36	211	369	191	560	97	657
BD 2)	267	1	268	29	297	464	42	506	94	600	731	43	774	123	897
S:a	3 666	2 045	5 711	1 404	7 115	5 922	2 155	8 077	4 302	12 379	9 588	4 200	13 788	5 706	19 494

Samordnad jakt

Län	Generell tilldelning					Licensområde					Totalt				
	Tjur	Ko	S:a vuxna djur	Kalvar	S:a s:um	Tjur	Ko	S:a vuxna djur	Kalvar	S:a s:um	Tjur	Ko	S:a vuxna djur	Kalvar	S:a s:um
E	148	113	261	130	391	900	466	1 366	841	2 207	1 048	579	1 627	971	2 598
F	133	5	138	101	239	697	376	1 073	696	1 769	830	381	1 211	797	2 008
H	210	7	217	187	404	776	359	1 135	804	1 939	986	366	1 352	991	2 343
K	30	4	34	24	58	120	5	125	114	239	150	9	159	138	297
N	136	4	140	79	219	505	268	773	457	1 230	641	272	913	536	1 449
O	76	2	78	47	125	255	119	374	186	560	331	121	452	233	685
P	137	53	190	75	265	1 065	527	1 592	827	2 419	1 202	580	1 782	902	2 684
R	94	47	141	42	183	448	235	683	419	1 102	542	282	824	461	1 285
S	117	59	176	89	265	2 671	1 130	3 801	2 038	5 839	2 788	1 189	3 977	2 127	6 104
T	158	94	252	117	369	892	388	1 280	1 045	2 325	1 050	482	1 532	1 162	2 694
X	100	3	103	56	159	2 062	714	2 796	1 895	4 691	2 182	717	2 899	1 951	4 850
AC 3)	127	88	215	85	300	1 917	602	2 519	1 063	3 582	2 044	690	2 734	1 148	3 882
S:a	1 466	479	1 945	1 032	2 977	12 328	5 189	17 517	10 385	27 902	13 794	5 668	19 462	11 417	30 879

Reglerad jakt

G	914	666	1 580	1 573	3 153
U	848	548	1 396	1 208	2 604
BD 4)	767	103	870	252	1 122
Summa	2 529	1 317	3 846	3 033	8 679
Hela riket 1976	25 911	11 185	37 096	20 156	57 252
Hela riket 1975	22 640	12 358	34 998	16 598	51 596

1) Området ovanför odlingsgränsen samt Malå sameby

3) Området nedanför odlingsgränsen utom Malå sameby

2) Området ovanför lappmarksgränsen

4) Området nedanför lappmarksgränsen

Antalet fällda älgar i Sverige dels i län med äldre jaktordning och dels i län med samordnad respektive reglerad jakt.

(Källa: Svensk Jakt, nr 5, 1977.)

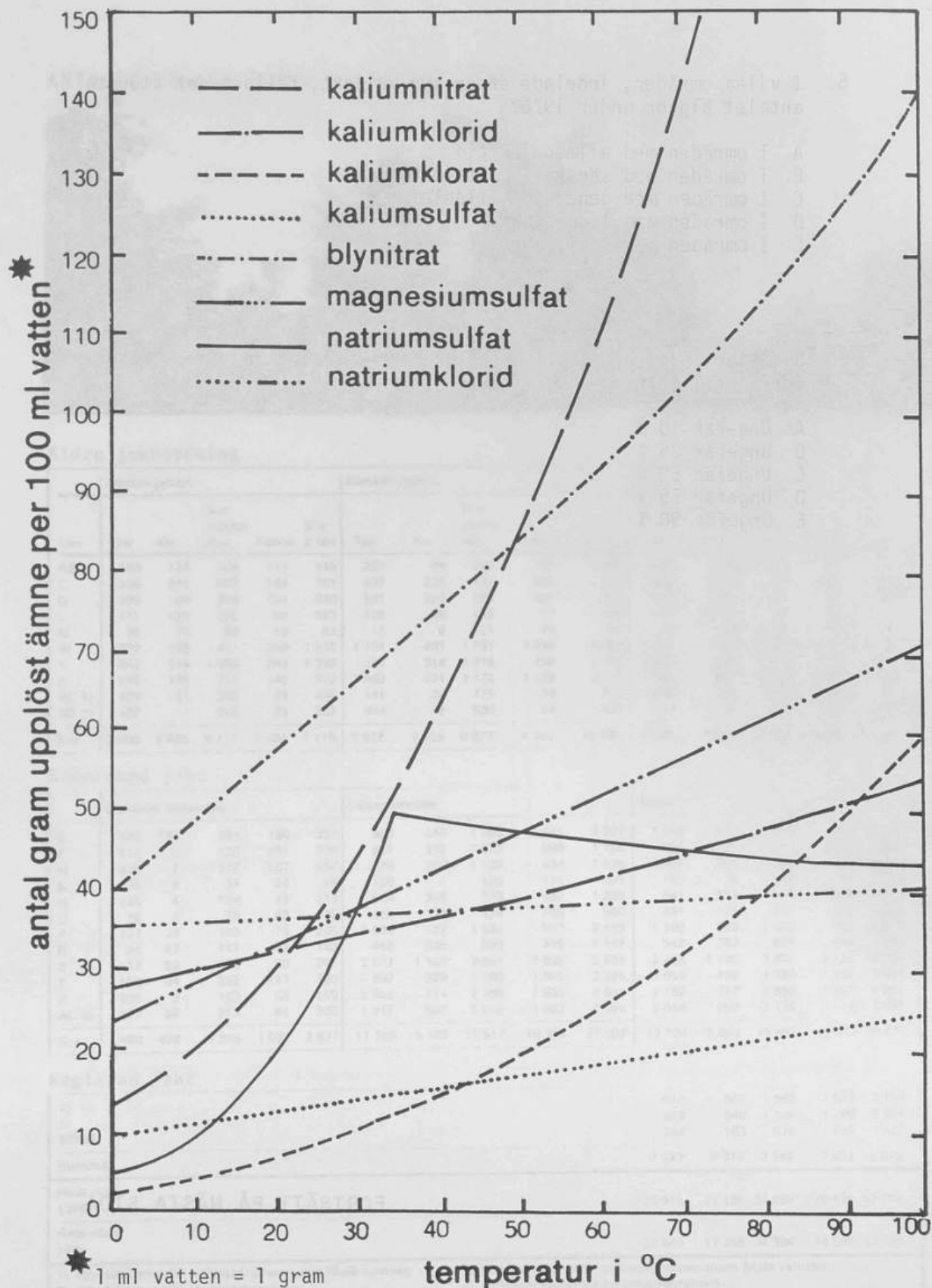
5. I vilka områden, indelade efter typ av jakt, fälldes det största antalet älgkor under 1976?

- A I områden med allmän jakttid
- B I områden med särskild jakttid
- C I områden med generell tilldelning
- D I områden med licensjakt
- E I områden med reglerad jakt

6. Hur stor andel av samtliga fällda djur 1976 inom områden med generell tilldelning utgjordes av tjurar?

- A Ungefär 10 %
- B Ungefär 25 %
- C Ungefär 50 %
- D Ungefär 75 %
- E Ungefär 90 %

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA



En bestämd mängd av ett lösningsmedel förmår vid en viss temperatur endast lösa en viss mängd av ett ämne. Då detta gränsvärde uppnåtts sägs lösningen vara mättad. Lösligheten av ett ämne i ett visst lösningsmedel är den mängd av ämnet som i en mättad lösning finns upplöst i en viss bestämd mängd av lösningsmedlet. Figuren visar några fasta ämnens löslighet i vatten vid olika temperaturer.

(Källa: Bra Böckers lexikon 15, sid 105.)

7. Vilket ämne uppvisar en avvikande tendens jämfört med övriga ämnen i figuren, när det gäller samband mellan vattentemperatur och löslighet i vatten?

A Kaliumklorid
B Kaliumnitrat
C Natriumsulfat
D Blynitrat
E Magnesiumsulfat

8. Vilka ämnens löslighet i vatten påverkas mest respektive minst av vattentemperaturen?

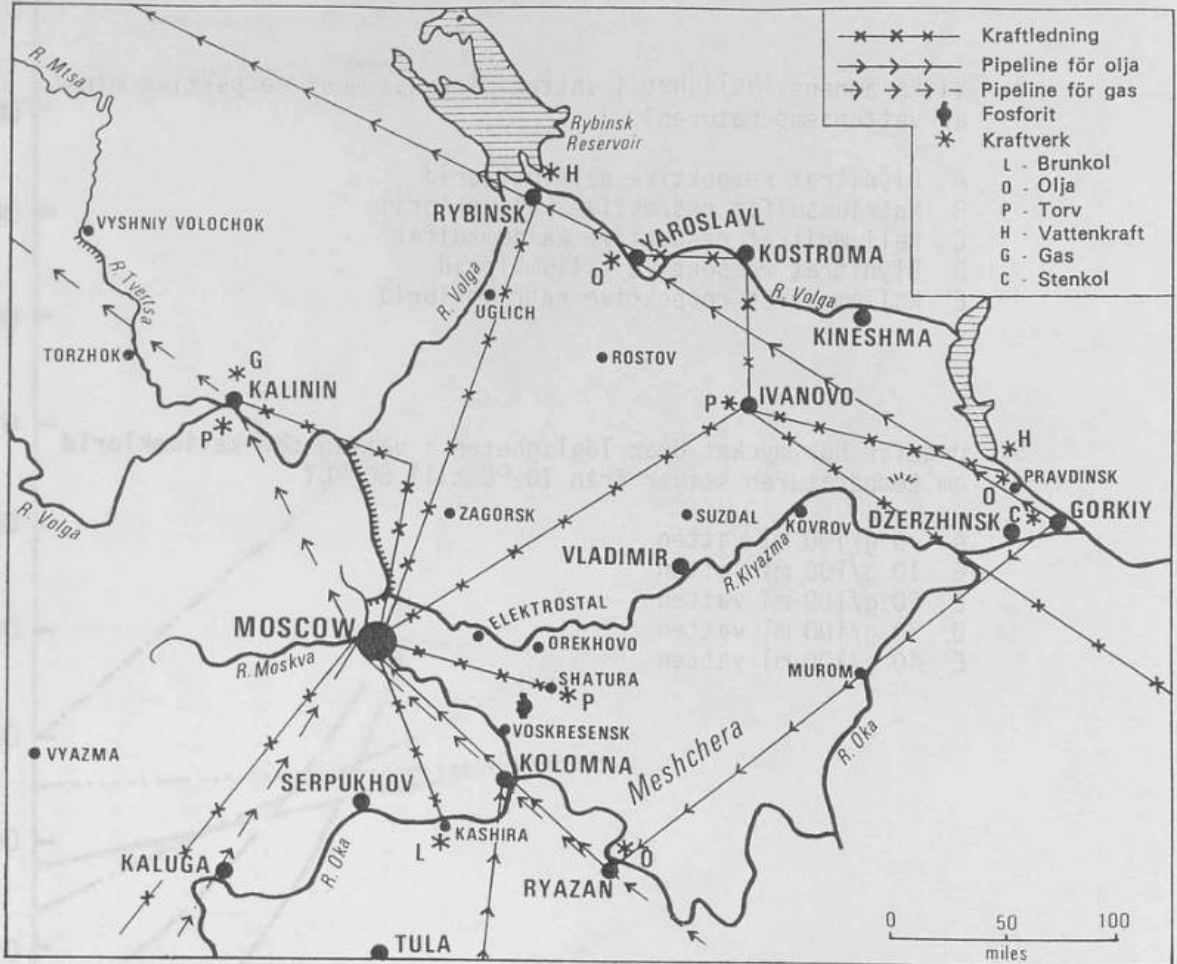
A Blynitrat respektive natriumklorid
B Natriumsulfat respektive kaliumklorid
C Kaliumnitrat respektive kaliumsulfat
D Blynitrat respektive kaliumklorid
E Kaliumnitrat respektive natriumklorid

9. Ungefär hur mycket ökar lösligheten i vatten för kaliumklorid om temperaturen stiger från 10 °C till 50 °C?

A 5 g/100 ml vatten
B 10 g/100 ml vatten
C 20 g/100 ml vatten
D 30 g/100 ml vatten
E 40 g/100 ml vatten

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

ENERGIFÖRSÖRJNING I MOSCOWOMRÅDET



(Källa: W.H. Parker. Sovjetunionen. Läromedelsförlaget, Stockholm, 1972, sid 71.)

10. Vilken av följande städer har såväl vattenkraftverk som kraftverk för stenkol och olja inom en radie av cirka 25 miles?

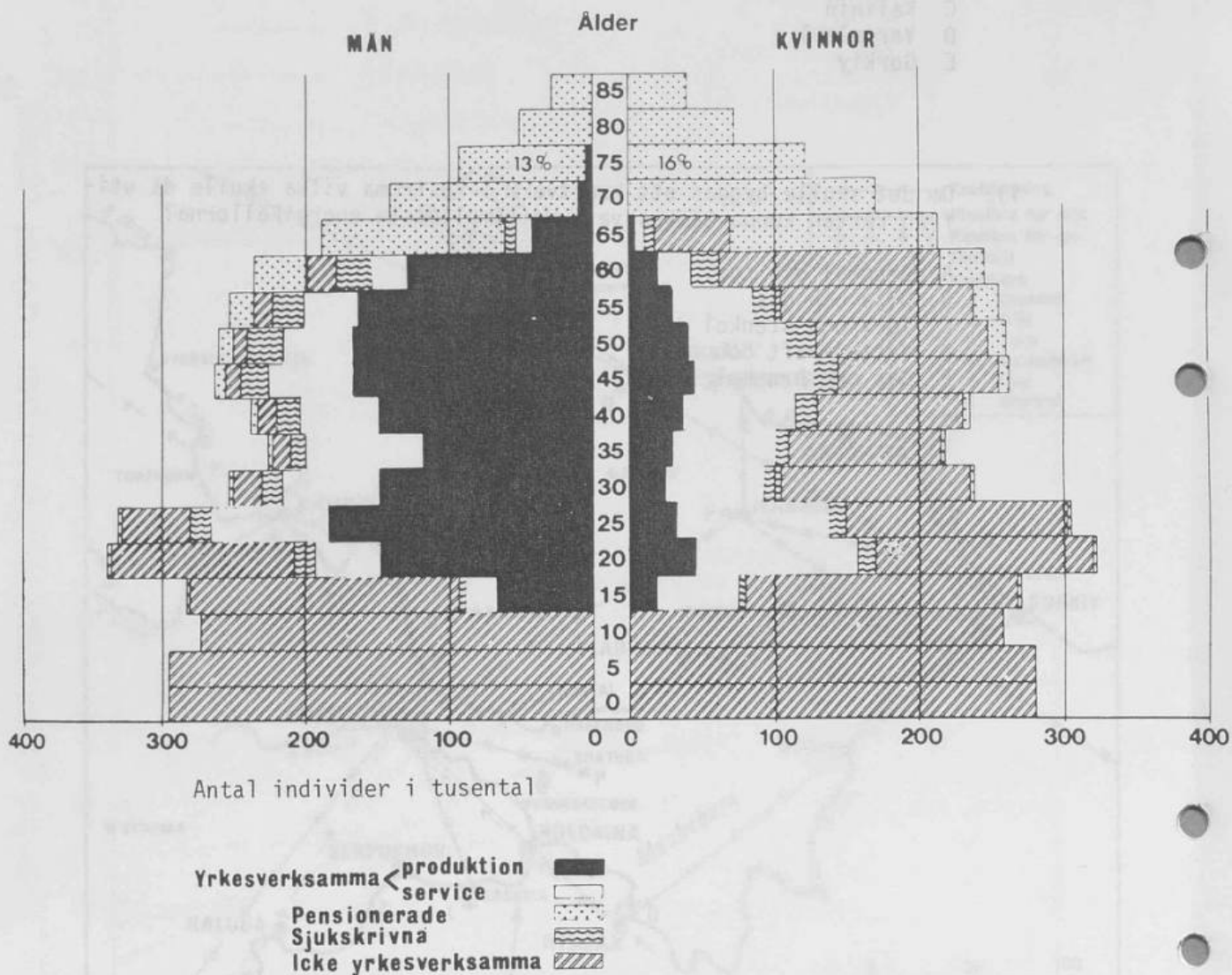
A Rybinsk
B Pravdinsk
C Kalinin
D Yaroslavl
E Gorkiy

11. Om det skulle byggas ett kraftverk i Kostroma vilka skulle då utifrån kartan kunna tänkas vara de lämpligaste energikällorna?

A Brunkol och torv
B Olja och gas
C Torv och stenkol
D Vattenkraft och olja
E Gas och brunkol

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

DEN SVENSKA BEFOLKNINGENS SAMMANSÄTTNING 1970



Den svenska befolkningen 1970, uppdelad på kön, ålder och sysselsättning

(Källa: Läkartidningen, 72 (37), 1975, sid 3423.)

12. För vilken av nedanstående kategorier är antalet män och antalet kvinnor ungefär lika stora i gruppen 65 år?

- A Antalet yrkesverksamma i produktionen
- B Antalet yrkesverksamma i service
- C Antalet pensionerade
- D Antalet sjukskrivna
- E Antalet icke-yrkesverksamma

13. Hur stort är det sammanlagda antalet yrkesverksamma män och kvinnor i 40-årsåldern inom serviceyrken?

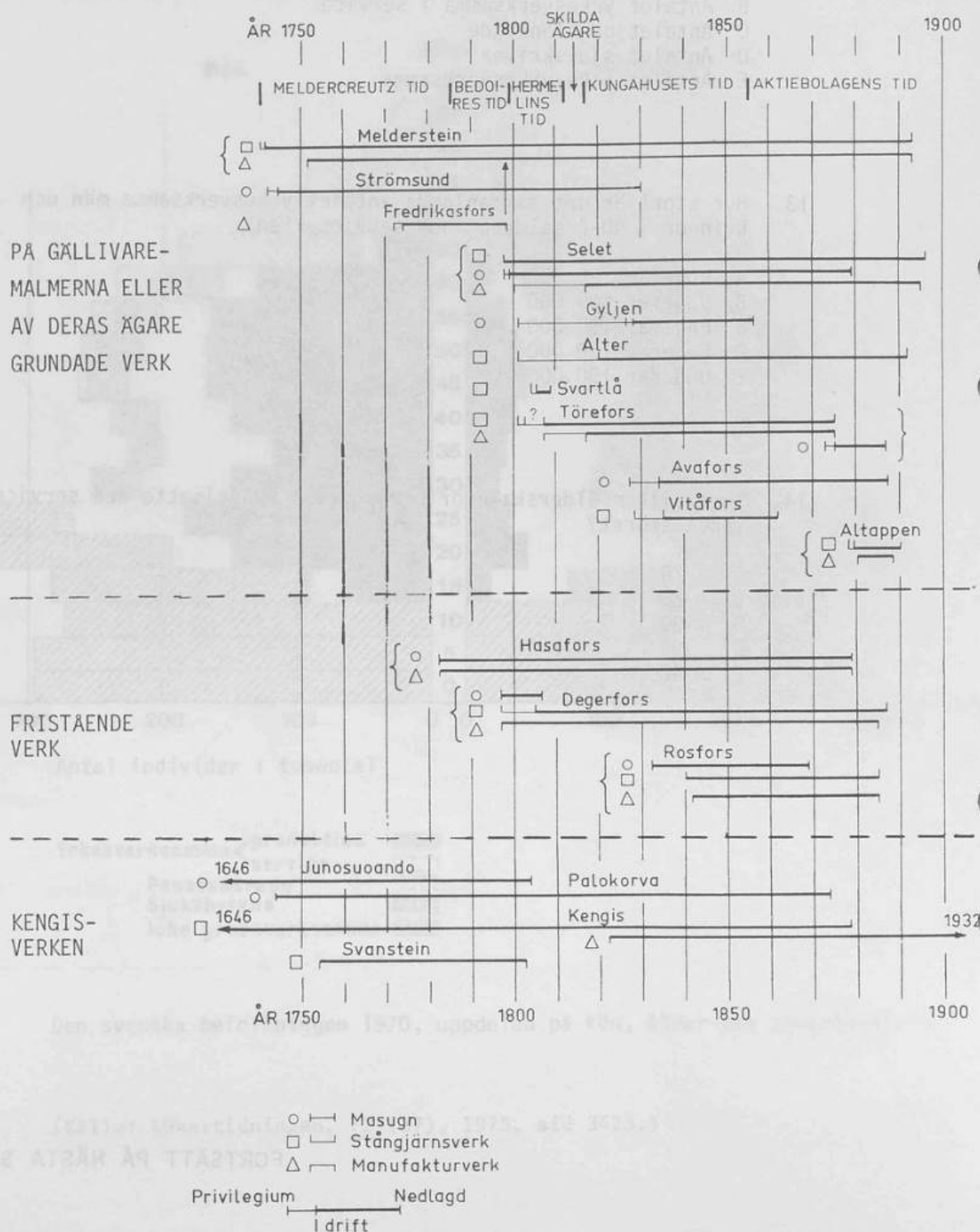
- A Ungefär 70 000
- B Ungefär 100 000
- C Ungefär 130 000
- D Ungefär 160 000
- E Ungefär 190 000

14. Inom vilken ålderskategori är andelen sysselsatta med serviceyrken störst?

- A 20
- B 25
- C 30
- D 35
- E 40

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

BRUKSRÖRELSEN I NORRBOTTEN



Sammanfattande schema över den norrbottniska järnbruksrörelsen.

(Källa: Gösta Forsström. Gällivare malmberg och bruksrörelsen i Norrbotten 1736-1855. I YMER årsbok 1971. Stockholm, sid 137.)

15. Omedelbart efter tidsperioden med "skilda ägare" till Gällivare-malmerna togs två manufakturverk i drift. Vilka?

- A Alter och Rosfors
- B Selet och Törefors
- C Gyljen och Selet
- D Kengis och Alter
- E Degerfors och Fredrikasfors

16. Hur många masugnar nedlades under aktiebolagens tid?

- A 4 st
- B 5 st
- C 6 st
- D 7 st
- E 8 st

17. Vilket av de fristående verken hade den längsta driftsperioden?

- A Melderstein
- B Selet
- C Hasafors
- D Degerfors
- E Kengis

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

ANTAL NÄRVARANDE STUDERANDE VID UNIVERSITET VÅRTERMINERNA 1975 OCH
1976 EFTER LÄROANSTALT, STUDIEINRIKTNING OCH KÖN

Läroanstalt Studieinriktning	Vårterminen 1975				Vårterminen 1976			
	Samtliga ¹		Därav i forskarutb ¹		Samtliga ¹		Därav i forskarutb ¹	
		Därav kvinnor		Därav kvinnor		Därav kvinnor		Därav kvinnor
Uppsala universitet	14 648	5 727	2 768	806	15 136	6 066	2 663	693
Teologisk fakultet	457	104	89	8	474	116	94	9
Juridisk fakultet	1 458	392	29	4	1 414	406	34	5
Medicinsk fakultet	1 724	544	228	42	1 842	606	235	46
Filosofisk fakultet	10 458	4 392	2 293	718	10 850	4 662	2 160	602
Humanistisk fakultet	3 980	2 200	623	224	4 199	2 387	639	235
Samhällsvet fakultet	4 620	1 799	901	374	4 756	1 847	788	255
Matem-naturvet fakultet	2 249	550	771	120	2 372	605	738	112
Civilingjörsutbildning	274	20	24	-	325	19	36	-
Farmaceutisk fakultet	595	359	115	36	601	362	108	33
Receptarie linjen	183	163	.	.	172	149	.	.
Farm kand "-	145	77	.	.	181	96	.	.
Farm mag "-	19	10	.	.	14	9	.	.
Apotekare "-	266	116	115	36	247	113	108	33
Lunds universitet	16 851	5 464	2 535	560	16 518	5 571	2 573	582
Teologisk fakultet	393	118	54	5	369	107	57	6
Juridisk fakultet	2 126	598	31	5	2 295	730	34	5
Medicinsk fakultet	1 363	393	388	55	1 328	409	398	65
Odontologisk fakultet	474	179	32	3	467	192	34	6
Filosofisk fakultet	9 709	3 904	1 678	465	9 664	3 986	1 653	465
Humanistisk fakultet	3 333	1 936	419	161	3 153	1 807	456	176
Samhällsvet fakultet	4 917	1 658	680	213	5 131	1 858	646	200
Matem-naturvet fakultet	1 861	469	580	91	1 770	471	551	89
Teknisk fakultet	3 068	362	357	29	3 183	376	403	36
Göteborgs universitet	13 119	5 527	2 078	658	13 582	5 965	1 989	537
Medicinsk fakultet	1 469	449	416	78	1 425	463	418	78
Odontologisk fakultet	593	250	59	9	616	274	61	9
Filosofisk fakultet	11 119	4 854	1 603	571	11 592	5 257	1 510	450
Humanistisk fakultet	3 422	2 121	358	148	3 845	2 398	377	152
Samhällsvet fakultet	6 282	2 387	898	344	6 446	2 544	775	230
Matem-naturvet fakultet	1 777	488	348	80	1 667	472	359	69
Stockholms universitet	22 015	10 399	2 558	1 077	23 107	11 314	2 308	847
Juridisk fakultet	2 595	878	50	9	2 506	903	58	13
Filosofisk fakultet	19 627	9 589	2 508	1 068	20 782	10 480	2 250	834
Humanistisk fakultet	6 587	4 315	769	377	7 205	4 800	790	392
Samhällsvet fakultet	11 014	4 817	1 082	545	11 421	5 127	814	300
Matem-naturvet fakultet	2 605	698	659	146	2 767	833	648	142
Umeå universitet	5 049	1 964	633	147	5 286	2 167	664	166
Medicinsk fakultet	635	169	116	19	676	201	129	24
Odontologisk fakultet	265	98	23	5	275	113	19	4
Filosofisk fakultet	4 182	1 709	495	124	4 362	1 857	516	138
Humanistisk fakultet	1 355	838	83	37	1 457	928	99	51
Samhällsvet fakultet	2 075	730	217	58	2 205	781	228	57
Matem-naturvet fakultet	949	209	195	29	891	220	189	30

1) Uppgifterna både avseende samtliga studerande och forskarstuderande är nettoräknade på sådant sätt, att en studerande förekommer högst en gång på varje rad per termin.

(Källa: Statistiska meddelanden, U 1976:42.)

18. Ungefär hur stor andel av de studerande vid de juridiska fakulteterna under vårterminen 1976 var kvinnor?
- A 2/3
 - B 1/2
 - C 1/3
 - D 1/4
 - E 1/5
19. Hur många fler män studerade vid den juridiska fakultetens forskarutbildning vårterminen 1976 jämfört med 1975?
- A 9
 - B 11
 - C 17
 - D 38
 - E 51
20. Vilket universitet och vilken fakultet har störst andel av sina kvinnliga studerande i forskarutbildningen vårterminen 1975?
- A Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Göteborgs universitet.
 - B Matematisk-naturvetenskapliga fakulteten vid Uppsala universitet.
 - C Humanistiska fakulteten vid Lunds universitet.
 - D Filosofiska fakulteten vid Stockholms universitet.
 - E Odontologiska fakulteten vid Umeå universitet.

PROVET ÄR SLUT, OM DU HAR TID ÖVER, GÅ TILLBAKA OCH KONTROLLERA DINA SVAR.